

Zorgt vaker vegen voor minder onkruid?

Project Duurzaam Terreinbeheer levert eerste uitkomsten en conclusies op

Er is nog veel te winnen, zo blijkt uit de eerste uitkomsten van de praktijkexperimenten met combinaties van veegbeheer en onkruidbestrijding als onderdeel van het project Duurzaam Terreinbeheer. Het doel is om de methode te vinden die het milieu het minst belast. Daarbij wordt gekeken naar alle facetten van vervuiling.

Met de juiste inzet van de veegmachine en een optimale bewerkingsfrequentie groeit er niet alleen minder onkruid, maar verbetert ook het algemene beeld sterk. Dat blijkt uit de eerste uitkomsten van een project naar de mogelijkheden om vegen meer in te zetten als methode om de onkruidgroei te beperken. Dit wordt bereikt doordat het onkruid niet groot groeit of uitbreidt, maar vooral ook door minder veegvuil, dat een goede voedingsbodem is. Het lijkt allemaal vanzelfsprekend. Vaker de verharding vegen betekent minder zand en daardoor minder voedingsbodem voor onkruid. Daarnaast wordt het onkruid door het vegen licht beschadigd. Dat remt de groei en zorgt bij herhaaldelijke beschadiging voor het doden van het onkruid. Maar waarom wordt er dan niet meer geveegd? Ten eerste natuurlijk omdat de kosten voor vegen hoog zijn, maar ook omdat bij stadsdiensten de verant-

woordelijkheid voor het beheer van onkruid op verharding bij een ander organisatieonderdeel ligt dan het veegvuil op de bestrating. Het zijn dus vaak twee gescheiden werelden.

Project Duurzaam Tereinebeheer

Onkruid verwijderen kost geld en heeft negatieve milieugevolgen, of dit nu chemisch gebeurt of mechanisch. Dat is reden om binnen het landelijke project Duurzaam Terreinbeheer ruim aandacht te geven aan de relatie tussen vegen en onkruid(groei) door het uitvoeren van praktijkexperimenten met combinaties van veegbeheer en onkruidbestrijding. De praktijkproeven worden in 2010 en 2011 uitgevoerd in de gemeenten Amersfoort, Oss, Deventer, Rotterdam en Utrecht. De uitkomsten uit de proeven moeten antwoord geven op de volgende vragen:

Minder verbruik, emissie en afhankelijkheid

Het project Duurzaam Terreinbeheer richt zich op vermindering van verbruik, emissie en afhankelijkheid van bestrijdingsmiddelen en meststoffen bij het beheer van niet-landbouwterreinen in Nederland. Het beheer van de openbare ruimte draagt namelijk aanzienlijk bij aan belasting van oppervlakten en grondwater door bestrijdingsmiddelen en meststoffen. Dit komt vooral doordat de emissie vaak veel hoger is dan in de landbouw.

In het project Duurzaam Terreinbeheer worden zes innovaties en een innovatieve manier van werken gebundeld. Deze innovaties betreffen:

- praktijkexperimenten onkruidwerende en waterzuiverende verhardingen;
- ontwikkeling van een innovatieve onkruidbestrijdingsmethode op basis van UV-licht;
- praktijkexperimenten met combinaties veegbeheer en onkruidbestrijding;
- ontwikkeling van sensorgestuurde gewasbescherming op sportvelden;
- ontwikkeling van sensorgestuurde bemesting op sportvelden;
- praktijkexperiment met een innovatief managementsysteem.

- Wat is de optimale frequentie van regulier vegen voor het voorkomen van onkruid?
- Is het gebruik van een derde arm op de veegmachine effectief?
- Welke borstel kan het beste worden gebruikt op die derde arm?
- Hoeveel chemisch middel valt er te besparen bij een optimale inzet van de derde arm?

Eerste resultaten

Uit de eerste resultaten van gedane proeven komt naar voren dat er nog veel te winnen is. Zo blijkt dat met een juiste inzet van middelen en een optimale frequentie er niet alleen minder onkruid groeit, maar ook het algemene beeld sterk wordt verbeterd. Dit wordt bereikt doordat het onkruid niet tot wasdom kan komen en vooral ook door het ontbreken van veegvuil. Bewoners van bijna alle proeflocaties reageerden in elk geval erg positief op de resultaten. Bij alleen vegen - dus zonder gebruik van een derde arm - lijkt de optimale frequentie van vegen op circa acht keer per jaar te liggen. Bij deze frequentie wordt onkruid niet geheel voorkomen, maar ontstaat een acceptabel beeld conform niveau B uit de CROW-kwaliteitscatalogus. Wanneer de derde arm wel wordt gebruikt en wordt uitgerust met de juiste combi-borstel van bladstaal met gebundeld stalen borstels, dan is slechts vier keer

vegen een kosteneffectieve methode. Uiteraard moeten moeilijk bereikbare plaatsen dan nog worden bewerkt. Bij het gebruik van de derde arm, bij zes tot acht keer vegen en met het verwijderen van onkruid door middel van de DOB-methode is een reductie van twintig tot dertig procent van het gebruik van glyfosaat te bereiken.

Ideale situatie

Bij de discussie over onkruidbestrijding op verharding gaat het vaak om de vraag of er wel of niet chemisch mag worden bestreden. Uit de proeven in het project Duurzaam Terreinbeheer blijkt voorsnog dat vaker vegen (circa acht keer per jaar en ongeveer vier keer per jaar het actief gebruiken van de combiborstel op de derde arm) al veel reductie van onkruid oplevert. Het niet-chemisch bestrijden van het resterende onkruid - vaak langs obstakels en muren - is verhoudingsgewijs nogal kostbaar. Chemische bestrijding van dit onkruid is dan het meest effectief. De gecombineerde methode vraagt wel om een andere kijk op onkruidbestrijding. Niet meer vanuit de invalshoek 'chemisch of niet?', maar vanuit oogpunt van totale milieubelasting. Niet-chemische methoden belasten het milieu immers ook.

Tekst: **Peter van Welsem**

Foto's: **CUMELA Communicatie**

Kom kijken

De partners in het project Duurzaam Terreinbeheer (onderzoeksinstituten, waterschappen, lokale overheden en het bedrijfsleven en brancheorganisaties) richten op de Demo-Dagen op Papendal een heuse proeftuin in op stand 459 (gele zone). Daar kunt u kennismaken met de ontwikkelingen en met enkele prototypen van machines. Op dinsdag 13 en woensdag 14 september wordt u vanaf 15.30 uur in de VIP-tent door een viertal sprekers snel bijgepraat in een bijeenkomst met als thema 'Kan het terreinbeheer kostengunstiger zijn voor beheerder en uitvoerder?' De sprekers zijn Corné Kempenaar (WUR-PRI), Peter van Welsem (Peter van Welsem Advies), Wim Bussink (NMI) en Theo Borst (Greenpoint). Meer informatie over Duurzaam Terreinbeheer vindt u op www.crow.nl/dtb.

Gebruik van de derde borstel vraagt extra deskundigheid van de medewerkers.

Opleiding machinist

Tijdens de proeven is gebleken dat lang niet alle machinisten van veegwagens goed overweg kunnen met de derde arm. Het gebruik vraagt namelijk om goed inzicht en de nodige vaardigheden. Opvallend was dat vooral machinisten die gewend waren om verder te kijken dan het veegvuil het beste overweg konden met de derde arm. Vanuit de proef wordt aanbevolen om bij opleidingen van veegmachinisten meer aandacht te besteden aan integraal beheer.